

Социальный а социокультурный а субъекташ олу цъан азаца : карантин д1айоккхуш хенахь хуьлу стратегеш бакъалла а дозуш ду группан бахархошна т1едуьлуш шиъ коьртаме дар

13 чу мартахь 2020 шарахь Бельгии ехаш ю Ковид ритмехь. Дозахотдор оьшуш дара, ч1аг1луш йолу вирус вахь яккха, ц1аьхъана гучайолура йоцу нийсо. Дозахотдаларо хьагучуйоккху коьлла, т1е цакхочуйтуш коьртаме дахаран бакъонаш. Цъан аг1ора, сов дуккха бахархой, цери экамалла диц цалуш. Т1аьхар хаамаш, кризис хьагучу ялале в области здравоохранения тешалла до, 16,4% Бельгер бахархой, ле 1,8 миллион адам, дерриге дехаш дара доход лохара йолуш, терахь кхиа сов даьлла, систематический барам болаболарца вай пачхьалк1ахь чохь¹. И социальный кризис хьалхо дуьна йолуш яра, х1инца кхиа ч1аг1 лур ю Ковидаца², таккха кхиа сов нах коьлла хир бу, таккха ч1ог1а хала хир ду: ERMG х1отта до гергга 30% дакъа, бахархошна хуьлу зе, юххьера дуьна йолу кризисо³. Йайна финансовый ресурсаш, шозза алсам сов доккху сагатдар, са карзах доккху т1ейианчу кризисо, психологически могшалин зе деш коллективно а, индивидуально а.

Социальный дуьхьара болх в области экономики цул таьхьа шей доьзал

Х1инцлера хан хилале, федеральное правительство т1елаьцца барам ц1е ялале, экономический г1ум арахь. Предприятеш а, белхалой а, шейн лаамехь болу белхалой а, цара латта бо хьуьнаре барам низамца, бухт1ера принципца тешам болуш. Временый безработицо ч1агдина, хьадоладо безработица вахьяккха⁴, къаьстина къехкарца берхар д1абахарца, и кризис т1е цакхачийта хьожуш. Амма цъан аг1ора, дукхяхьолахь форманш а, нестардатный форманш а, хилла(йиц елла лаьтташ) г1он доцуш временый безработица-ALE wijkswerk, берашка хьожурш а, студенческий болх а, медсестра болх а, CCD чекх яьл контракташ а юх кхе йира йоцуш, тайп-тайпара форманш художественный творчество а.

Вукха аг1ора, болх боцуш 1ина болу нахана, кризис хиле дуьна, ч1ог1а кьеззиг ахча т1едог1уш бергш а, ле цъане кепара г1он доцуш бергш а, балхара д1абаьхарш а, болх лосьхуш бергш а, социальный льготаш ерш а, документаш доцуш бергш а, чохь 1а меттиг йоцуш бергш а, 25% бахархой кризис хилале дуьна, йоцу таронашца хал хене болу⁵, х1ора кърнахь ч1ог1а хало хуьлуш, кризис юкъавоьду тешам боцуш⁶

¹ Статистико EU SILC хьагойту кхераме хилар кьоблла хьага, уггара лахара т1едог1учарна 60% бельгер юкьара доход. Уьш ч1ог1а пайдане ю, кхано ян, базовый лахара стандарт, амма мах ца хадош кьоблланна. Цхьан аг1ора цара т1елоцу тидаме конкретный йолу ситуациеш, х1ора х1усами. Вукха аг1ора кьобллаца дина хаттаршца, кьастаме вахьйолу даходаш, кьаьстина шей долахь т1ейог1учу доходаца а. <https://plus.lesoir.be/8911/article/2015-10-12/la-pauvrete-est-sous-estimee-en-belgique>

<https://statbel.fgov.be/fr/themes/menages/pauvrete-et-conditions-de-vie/risque-de-pauvrete-ou-dexclusion-sociale#figures>

² COVIVAT - Corona Onderzoeksconsortium Voor Inkomensverdeling en sociale effecten, Huishoudbudgetten en Sociale Minima in Lockdown,

https://8d4783fa-1302-40da-8105-74e82c22674f.filesusr.com/ugd/4ab716_43e34cee5e024916a5d8dda8029c5cc3.pdf ; хьажа : https://www.standaard.be/cnt/dmf20200517_04963100

³ <https://www.lalibre.be/economie/conjoncture/perte-de-revenus-un-belge-sur-7-lourdement-affecte-a-causedu-coronavirus-5ea6d179d8ad58632c7cc9e9>

⁴ Май чекх балланцала кхида хийцамш хилахь август кхаччанцал :

https://plus.lesoir.be/299792/article/2020-05-09/la-ministre-de-lemploi-nathalie-muyllle-veut-permettre-le-chomage-temporaire?from_direct=true

⁵ <https://statbel.fgov.be/fr/themes/menages/pauvrete-et-conditions-de-vie/privation-materielle-et-sociale>

⁶ <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/05/19/reactie-netwerk-tegen-armoede-op-getuigenis-dylan/?fbclid=IwAR1M40BQLe8CNVr5EVG-isbj5KumgBFSdS4MjOVDp7xdgSbMWP8NxEid3H4>

Мобилизаци граждански юкьаралла магдина, тешадо, оьшучарна отпуск хилийта, шей берашка хьажа а, шей доьзале хьажа а, халонаш хьобгуш болчарна а, чохь болх беш бере хьожуш болчарна, берашна т1ейиллин йолу образовани. Амма, цун мехаш а, хьолаш а (кьаьстина оьшу куьгалхо рез хилар) магдо уггар оьшуш боцу белхалошна. Хууш йолу к1изаллин г1ораца, бахархошкара доьхуш, цара хьагайтар шеш рез ца хилар, дисболанс терго еш хилар бахьанца, экономикаца, правительство таккха магадо, кьаьстина хьолашкахь, доьзалца а, доттагшца а долу цхьанкхетар. Царна т1етовжу ишколаш д1аеллар, юхайолало спортивный мероприятеш а, клубаш а, кхе совнах садикаш а, ишколер яслеш а хьалха санна, кризис хиллале дуьна санна хьолаьхь. И социальный барамш латта бо, кьаьстина дуьстина дозанца кхочушдан, амма уггаре хьалха тайп-тайпара реза бан, бахархошна оьшуш дерг, цери дахарин хьолаш, хьалха хил йоцу нийсо(чу вах чохь а, 1ар дахар а, йиллин лаьтташ йолу меттигаш а, бахархоши дукхалин а, мобильность а, адами шераш а, бакхийч неха могшалш а, членство а, клубчохь д1авазвалар а, спортивный тренер волуш а воцуш а, ле доход йоцуш биснаргш а).

« Социал » юкьахбитамах ц1ена а атта а йолу дукха факторах.

Кьорта (профессионалаш а гражданш а) совьцина бац г1одечура нахана, дукха экаме болу а, къаьстина чувах чохь оьшучарна а. Нагахь санна, бакхий нах кхобуш болу ц1а чохь болу бакхий нах, царна т1ехьожаргш а, царна максимально г1о дина, оьшуш йолу внимани а йина, ишта бахьан а долуш, сакхтал йолуш долу адамашна, цара мосо х1ума дина шеш д1а хазатита. Ху ала мега вай бахархошка а, професоналашка а, дукха хьолахь шей чохь 1а чарга а, ца 1а чарга а⁷. Ху ала мега мосо организацешка а, професоналашка в области социокультури а, юкьахь ца йолу образовани а, болхбечарга шеш 1аш долу меттахь, социальный интеграции а⁸. Федеративное

⁷Бакхий нах 1аш болу ц1а чохь бехаш болу бакхий нах а, доьзалаш а, сакхтал йол бакхий нах а, психологический бал болу нах а, сакхтнаш а, бераш а, г1о деш болу къонаш а, психологически бал болш больницчу бишинаш а, наркоманаш а, хьизина болу зударий а, чу вах чохь лохуш верг а, лагершкахь берш а, д1акьовлинойол лагершкахь берш а, набахтичохь берш а, ц1а доцарш а, к1еззиг ханчохь чохь 1е меттиг еллар а, транзитаци болу иммигранташ уьш дукхьолахь карахь бу ОМГ г1он накьосталла деш, документаш доцургш а.

⁸Кьончери центрш а, кьончери организацеш а, архула йолу мероприятеш а, общественный центрш а, архула дол самукьанш а, спорт а, г1он накьосталла деш йолу меттигаш а.

образовани лела шей ма хуьллу, амма федеральный тидам хил бац, цу группин бахархошана кхачбина, кхийол субъекташна а, карантин йолучу хенахь а, и д1а йоккхучу хенахь а. Тох са доцуш берш а, тох са чех даьлларш а, къоьлламе а, социальный изоляцехь, бакьо йоцуш а, чу бохкинаш кризис хилале дуьна а, уьш бердах чу лелхита мегар дац.

Реальный социальный карантинер д1айолучу хенахь, хила везв угаре къоьлламе болучарца, экаме болучарца, кхиа царца лелаш болу цхьаца болу нахаца.

Социальный карантинер д1аялар, бакьхьара а, индивидуально а, коллективно а, юкьараллица 1аткам беш, ритмица ар волуш верг, хила тар ло арахь 1аш болу нах а, транзитаца 1аш болу иммигранташ а, документаш доцуш берш а, кхераме юкьабог1у 10% Бельгер бахархой, язде а, ле еша а ца хууш болу халонаш гуш цифровой хадамшца а, бераш кхобуш г1о оьшуш болу да, ле нана а, мот ца хеаш болу иммигранташ а, сакхтал йолуш ч1ог1а г1он накьостала оьшуш болучарна а, к1она нехан йукьара дакъаз баьлларш а, шей дахар гал даьл цхьанна оьшуш боцуш лаьтнарш а. Ишта болу нахана дала деза х1аваь а, горизонт а х1унда аьлча, уьш ч1ог1а к1ахьогуш болу дела, кхиа сов

болу цери бала, т1е дог1уш рицкѡа дацахь. Уггар хьалха кѡястина, федеральное управление хьажа еза карантин д1айоккхучу хенахь, уггар экаме болу бахархойшка : соцуш йоцу образование а, социокультурный а, АМО а, лаьтташ йолу культура а, культурный спортивный мероприятеш а, семинареш а, воспитателаш а, миграционный ассоциацеш а, районный ассоциацеш а, поликлиникаш а, доьзал планировать дар меттигаш а, участникеш амбулаторного здравоохранения цу йукь бог1 медсестраш а, ассоциацеш а, организованный марадерство а, социальный само а, т1етовжош йолу коллективаш, чохь 1а меттиг боцчарна г1о деш бергаш а, юкьараллин а социальный службаш а, набахтачура а. Са деттар, ле йукьах виллар цу субъекташ карантин йолучу хенахь, хьахоуьту сихонца шеш хазитар шейгар г1о оьшуш долчуна. Ирша хир дар, цхьаь могшалин критерица лаьтташ ялхьара, социальный кризис д1айолучу хенахь, амма психологически ойла йича гучадолу нийсазалла а, йоцу социальный нийсо а.

Цхьана, социальный а социокультурный а сетораш т1едожо, Ответственный Правительствегара федеральный а, федеративный а, Национальный Международный Совет безопасность а цаьрга доьху, ч1ог1а социальнo г1он накьосталла дан доьзалашан, социальнo карантин д1айоккху хенахь, ша ма да аьлча. И кхочуш хуьлу 2 аспектаца :

- Сихонца, х1ора баттахь хир долу финансовый г1о, федеральный правительствегара, кьоьллахь бисан болу х1усумнашна тешаме принципаца : х1ора баттахь хир долу г1о Ковид-19 ц1е йолуш . Нис д1а хир долу финансовый г1о, к1изо хьиганчарна, тахана сацам бо маь1анца, х1унда аьлча, кхана дуьна лаькхара пособеш хилийта а, тоьалца доходаш хилийта а, кхи сов йолу социальный машаре хилийта а.
- План йоккху, карантин йукьар ар волуш, организовать до дак1а лоцучара, экаме болу бахархошана, царна оьшург хилийта, цхьатерра федеративный субъекташца а, д1адолало образовани а, садикаш а, яслеш а, спорт а.